

ZAKAJ NA RTI INTEGRITETE?

Približuje se rok, ko bodo zavezanci morali komisiji posredovati svoje na rte integritete. S ponovno uzakonitvijo tega orodja, ki je bilo prvi naloženo kot obveznost že v starem zakonu o preprečevanju korupcije iz leta 2004, bodo državni organi, organi lokalnih skupnosti in drugi zavezanci prvi pripravili oceno korupcijske izpostavljenosti institucije in na rti ukrepov za pravočasno odkrivanje, preprečevanje in odpravljanje tveganj za korupcijo.

Nepravilno nekateri zavezanci še vedno nejevoljno sprejemajo novo obveznost po Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije, pa vedno več zavezancev oziroma oseb, zadolženih za pripravo na rto integritete znotraj institucij, pozitivno sprejema to orodje, na kar kaže število srečanj komisije s posameznimi zavezanci zaradi priprave na rto integritete in njihov odziv ter resen pristop k tej nalogi.

Ne gre pa zanemariti pomembne predpostavke priprave dobrega na rta integritete: podpore odgovornih oseb pripravljalcem na rto integritete, da bodo lahko dovolj odkriti pri identifikaciji vseh tveganj za korupcijo in da jih bodo lahko v na rti integritete tudi vključili. Priprava na rto integritete namreč zahteva zadostno mero poguma odgovorne osebe organa ali organizacije, da oceni delovanje institucije, ki jo vodi. Na rti integritete, ki bo identificiral samo nekatera tveganja, druga pa zanemaril, bo kot posoda, kateri polovico lukenj zamašimo in upamo, da voda skozi druge ne bo tekla. Prav tako pa bi bilo neodgovorno tudi, da bi nas, ki so ga posamezniki vložili v pripravo na rto integritete, najsi gre za zavezance ali za komisijo, vloženi le zaradi strahu pred sankcijo. Neodgovorno do zaposlenih, ki so v pripravo na rto integritete, ki ga je zakonodajalec prepoznal kot tako pomembnega, da ga je predpisal kot obveznega, vložili veliko svojega časa in truda, in predvsem do vseh državljanov, ki nam ni vseeno, ali institucije aktivno pristopajo k obvladovanju tveganj, ki so jim izpostavljene in ali se javna sredstva, ki so za to namenjena, res smotno uporabljajo. S pripravo na rto integritete pa bo opravljena še le polovica naloge. Težja, dosledno izvajanje ukrepov, še le pride.

Vita Habjan

RUBRIKA + /-

"Odvetniki se premalo zavedamo svoje vloge in pa tudi odgovornosti, ki nam jo poklic daje. Odgovornost je temelj, in če ta pade, potem odvetnika ne bomo več potrebovali."

(Konrad Plauštajner, Mladina št. 16-17, letnik 2011)

PRIJAVI SE NA NOVICE

(na našem e-naslovu anti.korupcija@kpk-rs.si)

V OSPREDJU

- ! Tema meseca: Integriteta in na rti integritete, str. 2.
- ! Komisija gostila ministra za pravosodje Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske, g. Kennetha Clarka, str. 3.
- ! Obvestilo nosilcem ukrepov glede poročanja o izvajanju ukrepov iz Akcijskega načrta za uresničevanje Resolucije iz javnega sektorja, str. 3.
- ! Konferenca o evropskih standardih za EPAC/EACN članice, str. 3.
- ! Komisija o integriteti v rini gori, str. 3.
- ! Konferenca G20 in OECD z naslovom "Okrepitev sodelovanja v boju zoper korupcijo", str. 3.
- ! Sprememba 35. člena ZIntPK v zvezi z institutom omejitev poslovanja, str. 4.
- ! Razbremenilnik, str. 4.

OPOMNIK

- ⌚ Poročanje lobirancev (takoj po stiku z lobistom ali poskusu nedovoljenega stika)
- ⌚ Omejitve poslovanja (poročanje 1 mesec po nastopu funkcije)
- ⌚ Nezdržljivost funkcij (poročanje v 30 dneh po izvolitvi ali imenovanju)
- ⌚ Dolžnost prijave premoženjskega stanja (1 mesec po nastopu funkcije)
- ⌚ Začasna prepoved poslovanja po prenehanju funkcije (2 leti po prenehanju)

ŠTEVEČ

! **Zavezanci** za poročanje o izvajanju ukrepov akcijskega načrta **zamujate s poročilom že 66 dni.**

NAPOVEDNIK

📅 OECD (Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj) bo letos praznovala svojo 50. obletnico obstoja. V okviru foruma "Boljše politike za boljše življenje" se bo proslave udeležila tudi komisija.

📅 SEECF (Proces sodelovanja v Jugovzhodni Evropi) bo na povabilo Ministrstva za zunanje zadeve 9. in 10. maja 2011 vodil srečanje direktorjev nacionalnih organov/institucij/agencij za boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu. Srečanja se bo udeležila tudi komisija.

Integriteta

je skladno, dobro, pošteno, etično delovanje in odgovornost posameznikov ter organizacij. Oseba z integriteto je odkrita, resnično ljuba, odgovorna in dosledna, tako osebno kot strokovno. Seštevek integritete posameznikov ustvarja integriteto organa oziroma organizacije, ki ji pripadajo.

Državni organi, organi lokalnih skupnosti, javne agencije, javni zavodi, javni gospodarski zavodi in javni skladi (zavezanci) morajo **oblikovati in sprejeti na rti integritete** in ga do **5. junija 2011 poslati komisiji**, kot to določa 47. člen Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije.

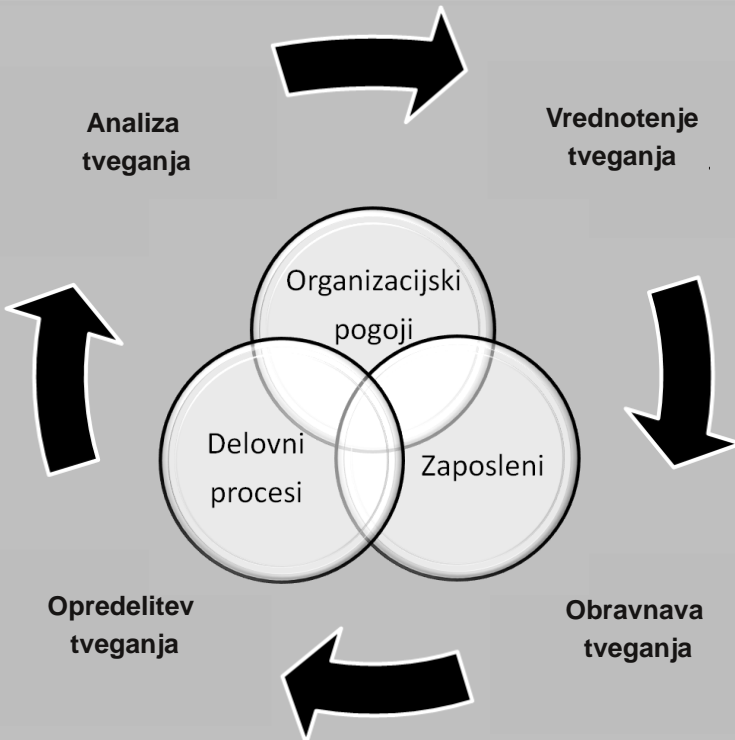
Značilnosti integritete do integritetne družbe

Na rti integritete je sistematičen in dokumentiran proces ugotavljanja tveganj, katerih spregled lahko povzroči, da bi bila: **! oblast, funkcija, pooblastilo ali druga pristojnost uporabljena v nasprotju z zakonom, pravno dopustnimi cilji ali etičnimi kodeksi, ! da bi nastale okoliščine, v katerih bi zasebni interes uradne osebe vplival ali ustvarjal videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog, ! da bi prišlo do kršitev dolžnega ravnanja uradnih in odgovornih oseb v javnem ali zasebnem sektorju,**

! da bi se ob tem kršitelji in/ali pobudniki takih kršitev okoristili, zlorabili javna sredstva ipd.

Značilnostim pristopom je mogoče vzroke za kršitve dolžnega ravnanja učinkoviteje odpravljati in obvladovati. To je bistvo na rti integritete: **prepoznati tveganja za koruptivna in druga neetična ravnanja, jih analizirati (kakšen vpliv bi lahko imela na integriteto posameznika in posledice za družbo, državo), jim določiti protiukrepe, s katerimi tveganja obvladujemo in onemogočimo njihovo pojavnost, ter s tem oblikovati okolja, v katerih za korupcijo in druga neetična ravnanja ne bo prostora.**

NA RTI INTEGRITETE

Riziki in tveganja, ki lahko nastanejo pri organizacijskih pogojih, delovnem procesu ali zaposlenih so:

- ▶ ! Nedovoljeno sprejemanje daril
- ▶ ! Neupoštevanje nasprotja interesov
- ▶ ! Neupoštevanje omejitve poslovanja
- ▶ ! Nedovoljeno lobiranje
- ▶ ! Zaščitni prijaviteljev
- ▶ ! Druge oblike korupcije in zlorabe položaja

Po prepoznavanju in opredelitvi tveganj je potrebno določiti ukrepe za odpravo oziroma zmanjšanje ugotovljenih tveganj, hkrati z roki za odpravo in nosilci teh ukrepov. Bistveno vlogo igra **komuniciranje in posvetovanje ter spremljanje in posodabljanje upravljanja s tveganji**, saj gre za neprekinjen proces.

Namen na rti

Povečuje možnosti zaznave, vrednotenja in pretoka informacij, na podlagi katerih institucije in njihovi delavci sprejemajo učinkovite odločitve za uresničevanje namena in zadanih ciljev, varstvo temeljnih družbenih vrednot pred korupcijo in drugimi oblikami kriminala z obvladovanjem tveganj – s proaktivno kulturo.

Obvladovanje tveganj je naloga vseh, a odgovornost pristojnih!

Vzorec na rti integritete

Zakonodajalec je komisiji v ZIntPK namenil precej določb, na podlagi katerih je le ta dobila široko podlago za preventivno delovanje, ki ga med drugim izvaja s pripravo strokovnih podlag za krepitev integritete s programi usposabljanja, z usposabljanjem oseb, odgovornih za na rti integritete ter s tem, da s predstavniki istovrstnih

oseb javnega prava ali njihovih združenj pripravi njihove na rti integritete. Poleg tega svetuje tudi pri krepitevi integritete in preprečevanju ter odpravljanju tveganj za korupcijo tako v javnem kot tudi zasebnem sektorju.

Za krepitev integritete, proaktivne kulture preprečevanja korupcije in krepitev sposobnosti identifikacije korupcijskih tveganj ter izbora najustreznejših ukrepov za njihovo odpravljanje je proces izdelave

na rta integritete enako pomemben kot sam na rt integritete. Zato je pomembno, da ga oblikujemo in razvijamo sami znotraj svojega delovnega okolja, da bi to delovno okolje in zunanje vplive nanj im bolj u inkovito obvladovali v smeri zakonitega, transparentnega in odgovornega opravljanja svojih delovnih nalog ali funkcij. Ob tem pa seveda ne gre pozabiti, da samostojno izdelavo na rtov integritete narekuje že dolžnost in odgovornost skrbnega upravljanja z javnimi sredstvi, kar je še dodaten argument zakonodajalca, da je ve ino obveznosti priprav in usposabljanj v zvezi z na rti integritete naložil Komisiji za prepre evanje korupcije, ki je za javni sektor te naloge dolžna izvajati brezpla no.

Ravno zato je komisija k pripravi na rtov integritete pristopila proaktivno in organizirala tudi dneve odprtih vrat. Gre za sre anja, ki so koristna za vse sodelujo e. Predstavijo se problemi, izmenjujejo se ideje, znanja in rešitve. S tem se oblikuje mreža integritete, komisija pa ob tem aktivno izvršuje svojo preventivno, izobraževalno in posvetovalno funkcijo ter iz prve roke prepozna problematiko tveganja iz razli nih delovnih okolij, še preden se ta lahko razvijejo v nezaželjena ravnanja.

V okviru usposabljanj za oblikovanje na rta integritete po novih Smernicah, ki jih je komisija sprejela na svoji seji dne 11. aprila 2011, se je dnevov odprtih vrat, ki so potekali od 12.4. do 22.4 in od

3.5.do 4.5.2011 udeležilo 250 zavezancev za izdelavo na rta integritete. Do vklju no 13.5.2011 predvidevamo udeležbo še dodatnih 51 zavezancev. Upravljanje s tveganji je sestavni del vodenja, za katerega so v prvi vrsti pristojni in odgovorni predstojniki in poslovodne osebe za izdelavo na rta integritete. Glede na to, da so za vodenje zelo pomembne kvalitetne in pravo asne informacije in da bo te za podro je koruptivnih tveganj in drugih neeti nih ravnanj zagotavljal ravno na rt integritete, bi morala biti zainteresiranost vodstva in njegova podpora ter motiviranost za kvaliteten na rt integritete zelo visoka. V zvezi s tem je komisija za prej navedeni vodstveni kader, tako na državni kot na lokalni ravni, izvedla strokovni posvet dne 11. in 12. aprila 2011.

Komisija je prepri ana, da se s pravilnim in proaktivnim pristopom k ozaveš anju ljudi ter s sklicevanjem in opozarjanjem na odgovornost vsakega posameznika v okviru njegovih možnosti in zmožnosti za krepitev integritete ustvarjajo podlage in oblikujejo okolja, v katerih za korupcijo in druga neeti na ravnanja ne bo prostora.

Z izdelanim na rtom integritete se delo šele za ne, saj smo si z njim zastavili pot, smer po kateri bomo šli z namenom spremeniti stanje trenutne stopnje tveganja oz. naš trenutni položaj.

Komisija gostila ministra za pravosodje Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske, g. Kennetha Clarka

Ljubljana - Predstavniki komisije ter predsednica Državne revizijske komisije, ga. Miriam Ravnikar Šurk, so se dne 11. aprila 2011 sestali z britanskim pravosodnim ministrom Kennethom Clarkom na pogovoru o transparentnosti in korupciji v poslovnem okolju, vklju no v postopkih javnega naro anja. Dotaknili so se tudi primerjave implementacije protikorupcijske zakonodaje v Sloveniji in Veliki Britaniji (VB) v lu i novo sprejetega Zakona o prepre evanju podkupovanja v VB ter obenem novega Zakona o integriteti in prepre evanju korupcije v Sloveniji.

Obvestilo nosilcem ukrepov glede poro anja o izvajanju ukrepov iz Akcijskega na rta za uresni evanje Resolucije iz javnega sektorja

Ljubljana - **Nosilce ukrepov, ki so na podlagi 1. odstavka 53.**

Ilena (ZIntPK) komisiji dolžni poro ati o izvajanju ukrepov iz akcijskega na rta za uresni evanje korupcije, pozivamo, da nam im prej pošljejo poro ila. Zakonski rok je bil konec februarja.

Nosilci ukrepov iz akcijskega na rta so državni organi in uprave samoupravnih lokalnih skupnosti, javne agencije, javni skladi, javni zavodi in javni gospodarski zavodi ter druge osebe javnega prava, e so posredni uporabniki državnega prora una ali prora una lokalne skupnosti, vklju no z javnimi podjetji in gospodarskimi družbami, v katerih ima ve inski delež oziroma prevladujo vpliv država ali lokalna skupnost.

Rok za posredovanje poro il komisiji se je iztekel konec meseca februarja, komisija pa je do sedaj prejela le 56 poro il. Neodzivnost nosilcev je skladu s 14. odstavkom 77. lena ZIntPK prekršek, za katerega se kaznuje odgovorno osebo državnega organa, organa lokalne skupnosti in nosilca javnih pooblastil. Na podlagi 78. lena ZIntPK pa se kaznuje tudi nosilca javnih pooblastil in drugo pravno osebo javnega ali zasebnega prava, razen Republike Slovenije in lokalnih skupnosti, e stori dejanje iz

14. odstavka 77. lena ZIntPK.

Konferenca o evropskih standardih za EPAC/EACN lane

Budimpešta - Komisija se je udeležila projektne konference Evropskih partnerjev v boju proti korupciji (EPAC) z delovnim naslovom "Evropski standardi za lane EPAC/EACN".

EPAC in **EACN** predstavljata platformo za izmenjavo dobrih praks in rešitev na zakonodajnem in institucionalnem podro ju ter hkrati sredstvo pritiska na države lanice v smeri neodvisnega, objektivnega in profesionalnega prepre evanja ter zatiranja korupcije.

Na konferenci je prišlo do obravnave osnutkov dokumentov "Anti-Corruption Authorities Standards in EPAC 10 Guiding Principles and Parameters on the Notion of Independence of AC Bodies", ki ga je pripravila delovna skupina za standarde protikorupcijskih institucij (AC standars) ter "European People Oversight Principles", pripravljen s strani delovne skupine, ki združuje evropske institucije, zadolžene za nadzor nad delom policije (PO principles).

Komisija o integriteti v rni gori

Podgorica – Na zaprosilo Uprave za antikorupcijsko iniciativo rne Gore je komisija dne 21. aprila 2011 na podlagi memoranduma o sodelovanju izvedla usposabljanje javnih uslužbencev rne Gore pri izdelavi na rta integritete. Cilj usposabljanja je bil predstaviti temelje na rta integritete ter eti nega, profesionalnega in odgovornega opravljanja službenih dolžnosti v okviru boja zoper korupcijo v javni upravi. Za potrebe usposabljanja sta bila pripravljena koncept in metodologija na rta integritete, kot dolo a ZIntPK.

Konferenca G20 in OECD z naslovom "Okrepitev sodelovanja v boju zoper korupcijo"

Pariz - Konferenca, ki je potekala med 27. in 28. aprilom 2011 predstavlja prvi korak novembrske zaveze voditeljev G20, da bodo intenzivneje pristopili k boju proti korupciji, k spodbujanju integritete trga ter podpori istega poslovnega okolja. To naj bi dosegli s

tesnejšim sodelovanjem med vlada in zasebnim sektorjem, kar naj bi pripomoglo k preu itvi dobrih praks in drugih oblik sodelovanja v boju proti korupciji. Dnevni red je vklju eval naslednje razprave: izzivi v boju zoper korupcijo, korupcija pri javnih naro ilih ter u inkovitost posameznih pobud za boj proti korupciji.

Sprememba 35. lena ZIntPK v zvezi z institutom omejitev poslovanja

Ljubljana - Dne 23.4.2011 je v veljavo stopil Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o integriteti in prepre evanju korupcije (Ur. l. RS, št. 26/2011), ki je spremenil dosednji institut omejitev poslovanja v tem, da je zožal uporabo instituta samo na primere postopkov javnega naro anja, podeljevanja koncesij in drugih oblik javno-zasebnega partnerstva. Prepoved pa ne velja za postopke oziroma druge na ine pridobivanja sredstev, ki niso opisani zgoraj, pod pogojem, da so pri tem dosledno spoštovane dolo be tega ali drugega zakona o nasprotju interesov in o dolžnosti izogibanja temu nasprotju oziroma pod pogojem, da se funkcionar dosledno izlo i iz vseh faz odlo anja o sklenitvi in izvedbi postopka ali posla.

e funkcionar oziroma njegov družinski lan v tem primeru krši dolo be o izogibanju nasprotju interesov oziroma o dolžni izlo itvi, nastopijo posledice kot v primeru prepovedi poslovanja (se pravi

ni nost posla).

Nekatere druge novosti, ki jih je sprememba zakona uveljavila v zvezi z omejitvami poslovanja, so še:

- omejitve poslovanja veljajo tudi za ožje dele ob ine (krajevne, vaške in etrne skupnosti), v kolikor imajo te lastno pravno subjektiviteto, e je ob inski funkcionar lan sveta ožjega dela ob ine ali e se posamezen posel lahko sklene le z njegovim soglasjem;

- funkcionar mora v enem mesecu po nastopu funkcije in najkasneje v osmih dneh po spremembi organu, pri katerem opravlja funkcijo, sporo iti subjekte, s katerimi je on ali njegovi družinski lani udeležen kot poslovodja, lan poslovodstva ali zakoniti zastopnik ali je neposredno ali preko drugih pravnih oseb v ve kot 5% udeležen pri ustanoviteljskih pravicah, upravljanju ali kapitalu.

Ve si lahko preberete v Pojasnilu o obsegu omejitev poslovanja po spremembi 35. lena ZIntPK, ki ga lahko najdete na spletni strani komisije www.kpk-rs.si.

R a z b r e m e n i l n i k

Vir: Finance št. 23, letnik 2010